

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrť leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnilstvu v tiskarni
sv. Cirila, koroske
ulice hšt. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

BRALNO DRUŠTVO
Posamezni listi dobijo
se v tiskarni in pri
St. A. gospodu Novaku na
velikem trgu po 10 h.

Rokopis se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se tiskne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede opoldne.

Štev. 37.

V Mariboru, dne 12. septembra 1901.

Tečaj XXXV.

Vsem okolicam.

Z dežele, dne 9. t. m.

Zadnjič ste posvetili svoj uvodni članek mariborski okolici. Toda kar ste rekli o mariborski okolici, to velja več ali manj o okolicah skoro vseh spodnještajerskih mest in trgov. Kajti ne samo iz Maribora, ampak tudi iz drugih naših mest in istotako trgov se širi upliv nemščurstva. Ali mislite, da je celo v naši celjski okolici kaj boljše? V našo okolico zahaja v zadnjem času več nemškutarskih in nemških časnikov, kakor bi si kdo mislil. In ti časniki zapuščajo tudi med nami svoje sledove. Tudi obiski Nemcev po celjski okolici ne ostajajo brez upliva. Vsak celjski Nemec pa je že tudi agitator za svoje nemške ideje. To je treba vedeti in Slovencev dolžnost je, da jih v tem vestno posnemajo.

Okolice naših mest in trgov je torej treba neprestano narodno vzbujati, oziroma jih utrjevati. V tem delu bi morala društva kar tekmovali. Pri nobeni prireditvi kakega društva naj v prihodnje ne manjka kak bodrilen nagovor, a tudi navduševalno petje ne. Društva v okolicah mest in trgov so navadno navezana na pomoč slovenskih meščanov oziroma tržanov. Naj jim od te strani ne prihaja samo pomoč, ampak tudi vspodbuja. Okoličanskim rodoljubom pa je treba več pozornosti na liste, ki jih čita okoličansko ljudstvo. Tukaj je treba vednega agitiranja, a tudi vednega sodelovanja pri časnikih.

In nekaj še je potrebno! Slovenski trgovci in obrtniki po naših mestih in trgih

naj bi se tudi nekoliko bolj zavzeli za reklamo svojih podjetij po naših časnikih. Drugorodni trgovci in obrtniki storijo v tem oziru veliko, naši pa zanemarjajo to važno delo. Ako bi n. pr. mi prišli danes v Ptuj, mi ne vemo ne za eno slovensko trgovino in ne za eno slovensko gostilno. Kako torej naj podpiramo svoje ljudi, če pa nam ne povedo, kje so? Preprosti smo, da se celo mnogim ptujskim okoličanom tako godi, kakor nam. Naj rodoljubi tudi tukaj posežejo vmes! Sitno je tako delo, a kaj si hočemo, potrebno pa je.

Slovinci v mestih in trgih ter v njih okolicah morajo ostati v nepretrgani zvezi. Medsebojno se morajo buditi, a tudi medsebojno gospodarski podpirati. To ne velja samo za Maribor in njega okolico, ampak za vse okolice spodnještajerskih mest in trgov.

Napad na predsednika Mac Kinleya.

Grozen zločin se je izvršil dne 7. t. m. v mestu Buffalo v Severni Ameriki. Anarhist Leon Czolgosz je dvakrat sprožil svoj samokres na predsednika Združenih severno-ameriških držav Mac Kinleya ter ga nevarno ranil. V listu »Nas' Dom«, ki je priložen današnji številki našega lista, je ta napad natančno opisan. Mi si dovoljujemo vsled tega samo nekoliko dodatkov.

Mac Kinley-jeva žena še baje sedaj ne ve, da se je na njenega soproga streljalo. Povedali so ji le, da je Mac Kinley slučajno padel ter se pri tem padcu na trebuhu ranil.

Ko je soproga obiskala predsednika, rekel ji je ta: »Potrpežljiva morava biti, to bo za naju najboljšje.« Vedno se mudita dva zdravnika pri ranjencu. Ker je vsako razburjenje prepovedano, se le nekaterim osebam dopušča vstop k bolniku. Predsednik se je po operaciji kmalu začel zopet zavedati ter brez vsakega vzdihovanja in jadikovanja prenaša vse bolečine.

Čeprav jo stanje bolnikovo vedno ugodnejše, vendar še ni smrtna nevarnost odstranjena. Vedno se je še bati, da nastopi kaka bolezen v drobu. Šele čez en teden, ako se bo bolezen razvijala kakor doslej, lahko se bo reklo, da je Mac Kinley izven vsake nevarnosti.

Napadalec Czolgosz je star 28 let ter neoženjen. Rojen je v Detroit ter je prišel v Buffalo iz Clevelanda, kjer je stanoval pri nekem Ivanu Novaku. Tamkaj še stanuje tudi njegovih sedem bratov in dvoje sester. Ako Mac Kinley ne bo umrl, napadalec po ondotnem kazenskem zakoniku ne more več dobiti nego deset let ječe. Sedaj je zaprt napadalec v Buffalo. Toda premestili so ga iz celice v tretjem nadstropju, kjer je bil dosedaj, v podzemeljsko celico. Ž njim ravna jako dobro, ker upajo, da jim izda svoje skrivce, ako jih ima; tudi po tri smodke dobi na dan. Listi pišejo, da napad ne bo imel nikakih političkih posledic, tudi ko bi predsednik res moral umreti vsled dobljenih ran. Mož se namreč ni odlikoval v nobenem oziru, bil je le orožje in nikdar voditelj ne v političkih in ne v gospodarskih rečeh. Za žalostni slučaj, da se izprazni že sedaj pred-

Listek.

Maščevanje.

Spisal Ivan V—uk.

Večer, ko je hotel Tomaž priti pod okno in prinesiti glavo, se je približal. Orožnik razvrtil je strážo, sam pa se skril k oknu. V sobi hrli svetilnica ter razsvetljuje blede objokani vdovin obraz, katera kleči pred podobo Matere božje sedem žalosti in križanim Odrešenikom, ter moli s srce pretresujočim glasom: »O mati sedem žalosti, podeli mi moč, da se prestanem nocojšnjo noč. Vse moje srčne bolečine darujem tebi o blažena devica Marija, ki si tolažnica žalostnih. Le pri Tebi in Tvojem sinu iščem pomoči in pribežališča. Ne zavrzij mojih prošelj sveta božja porodnica, ter mi stoj na strani ob uri skušnjave. Amen.»

Ura v zvoniku je odbila ravno dvanajst, nigdo se ne gane. Orožnik je bil že nevoljen, češ: »Zastonj čakamo, danes ga ne bo!« Pa Vrba ga potolaži s tem, da mu je pokazal počasi približujočo se postavo. Vsi se potuhnejo in oprezen pliček stopa še v opretnosti nastavljen past. Stopi k oknu. Morilec se zdrzne, ko zagleda klečečo in jokajočo vdovo, pa naglo strese z glavo, kakor bi hotel s silo odpoditi neprijetne misli. Po-

tihoma jo zakliče; ona se zgane in pogleda, potem pa začne britko jokati: »Kaj iščeš tukaj brezbožni človek, rušitelj moje sreče? Kaj sem ti storila, da me tako grozovito mučiš?«

»Kaj si mi storila, vprašaš? Ali se morebiti ne spominjaš več, kako si odbežala od mene, ko sem te prosil za roko. Obljubil sem ti maščevanje, katero sem izpolnil. Videla se ne bova več, pa predno odidem hočem tem vaščanom posvetiti, koga so dolžili. Meni na čast mora goreti cela vas, in tebi dam —.«

»Sebi na čast se boš gugal na vislicah, brezbožni morilec«, se zasliši trd, oster glas zraven Tomaža in težka desnica mu pade na ramo. »V imenu postave, Tomaž Puška, ste ujeti, roke sklenite!« Ko Tomaž vidi, da je orožnik sam, potegne bliskoma iza pasa bodalo ter mu ga hoče zagnati v prsi. Pa predno se je bodalo dotaknilo prsi, ležal je že na tleh in šestero krepkih rok ga je držalo, da se niti ganiti ni mogel. Orožnik mu sklene roke tako hudo, da je kri siknila izza nohtov. Nekaj časa gleda orožnik molče svojo žrtev, potem pa, kakor bi se nečesa spomnil reče: »Me li poznaš, morilec svoje matere?« Tomaž ga molče pogleda, potem pa stopi korak nazaj in vsklikne začudeno: »Kaj Ivo, ti tukaj!« Britko mu orožnik

odgovori: »Da jaz sem. Radi tebe sem prelomil postavo, ko nisem hotel dalje preiskavati, pa tvoje hudobije so že pregrozne. Pojdimo!«

Pri sodniji je obstal vsa hudodelstva, katera so ga dolžili. Po kratkem posvetovanju bil je obsojen na smrt na vislice. Mirno je poslušal smrtno obsodbo; mrzel pot stopal mu je na čelo ter padal na tlak. Ko so ga vprašali, ali ima kakšno željo, je odkimal, samo za duhovnika je prošil.

IV.

Ferdinand Podlipnik poslovil se je v jutro od ljubljene žene, ter ji zagotovil, da se vrne v treh dneh. Srečno je izvršil kupčijo ter se vračal s 25.000 kronami k težko pričakajoči ženi. Stemnilo se je že, ko je korakal po temnem gozdu proti svoji vasi z veselim srcem, ne sluteč, da so mu ure štete in da bo mogel zapustiti ljubljeno ženo, ter se posloviti od tega sveta. Ni še dva koraka mimo debelega hrasta, kar začuti strahoviti udarec po hrbtu in po glavi in nato še drugi, tako da se nezavesten zgrudi na tla. Razbojnik mu hitro pograbi denar in ga sleče, potem pa čaka, da se zave. Luna je ravno predrla skozi oblake, ko je pogledal nesrečneš na morilca in bliskajoči nož v njegovi roki. »Za